

שינוי מעודד

בשבוע שעבר נכנס לתוקף התיקון לחוק עידוד השקעות הון, שצפוי לאפשר ליותר בעלי מפעלים תעשייתיים ליהנות מהטבות מס לנוכח פישוט מנגנון ההטבות. **כלכליסט** מגיש: המרוויחים והמפסידים מהשינויים והדרכים לניצול הטבות

רימונה פרקש-ברוך | איור: רחלי שלו

תיקונים לחוק עידוד השקעות הון שאושרו בסוף השנה מנסים להגביר את כושר הייצור של המשק בישראל. זאת, בין השאר, באמצעות יצירת תשתיות למקומות עבודה חדשים, תוך מתן עדיפות למפעלים שישקיעו בחדשנות הכוללת שיפור בתהליכי הייצור, וכן לאלה שיפעלו באזורי פיתוח.

באופן כזה יוכלו לראשונה גם עסקים קטנים יותר, כמו בתי מלאכה למיניהם או מפעלים תעשייתיים קטנים, ליהנות מההטבות, דבר שבעבר חלק מהם נמנעו לעשות בשל מורכבות ההליך לקבלתן. כל זאת בתנאי שהם

עוברים את הסף שנקבע – יצוא העומד על יותר מ-25% מהמחזור. על עסקים שמבקשים ליהנות מהחוק החדש יהיה להתנהל מול רשות המסים בכל הקשור להטבות המס, ומול מרכז ההשקעות בתמ"ת אם יבקשו לקבל סיוע ומענקים על השקעותיהם. השינויים שנכנסו לתוקף

בתחילת החודש מבקשים לפשט את ההגדרות הקובעות מי זכאי ובאילו תנאים תינתן הזכאות לקבלת הטבות מס, וכן להגביר את הוודאות אצל המס שיעים בנוגע לשיעורי המס שיהיה עליהם לשלם בפועל. זאת לצד שיפור התחרותיות של התעשייה הישראלית מול המתחרים בחו"ל.

שיעורי המס יעודכנו ויופחתו באופן הדרגתי מ-2011 למפעלים שיעמדו בקריטריונים שנקבעו, עד שייקבע שיעור מס אחיד על כל הכנסות המפעל ב-2015

שיעורי המס יעודכנו ויופחתו באופן הדרגתי החל ב-2011 ועד 2015 למפעלים שיעמדו בקריטריונים שנקבעו, עד שייקבע שיעור מס אחיד על כל הכנסות המפעל, בהתאם למקום פועלו, עד שנת 2015. ב-2011-2012 יעמדו שיעורי המס על 10% בפריפריה ר"ת 15% בשאר אזורי הארץ. בשנים 2013-2014 הם יעמדו על 7% בפריפריה ר"ת 12.5% בשאר האזורים, והחל ב-2015 – 6% בפריפריה ר"ת 12% בשאר חלקי הארץ.

חברות שכבר נהנות מהטבות המס בהתאם לחוק הישן יוכלו להמשיך ליהנות מהטבות אלה או לעבור לדין החדש, זאת בהתאם להוראות המעבר הקבועות בחוק.

השינויים שנכנסו לתוקף בחוק עידוד השקעות הון

מסלולי המס	תנאי היצוא	בחירת מסלול	חלוקת דיבידנדים	החוק הישן
<p>מסלולים מורכבים מדי</p> <p>המשקיע או החברה אינם יודעים מראש מה יהיה שיעור המס הסופי, שישולם והטבת המס מותנית בביצוע השקעה במכונות וציוד בהתאם למכסה הנדרשת</p>	<p>העמידה בתנאים נקבעת לפי הגידול במחזור</p> <p>על המפעל להציג יצוא של 25% מתוך הגידול במכירות שנובע מתוכנית ההשקעה. במצב זה הבדיקה לא נעשית ביחס לכלל המחזור אלא רק על חלק ממנו</p>	<p>מסלול אחד בלבד</p> <p>חברות שהיקף ההשקעה שלהן במכונות וציוד היה גבוה בחרו לרוב במסלול המענקים כדי לקבל מענק מהמדינה בשיעור של כ-10%-32%, בעוד שחברות שהיקף ההשקעות שלהן נמוך (למשל בהייטק) בחרו במסלול המס</p>	<p>חובת תשלום מס חברות</p> <p>בעת חלוקת רווחים פטורים כדיבידנד היה על החברה לשלם את מס החברות שעליו קיבלה פטור. המטרה היתה לעודד חברות להשאיר רווחים בתוך המפעל שישמשו להשקעות חוזרות בו</p>	
<p>שיעורי מס אחידים, ברורים וללא תנאי</p> <p>שיעורי המס יהיו קבועים, ידועים מראש ואחידים (בהתאם למיקום הגיאוגרפי) ויופחתו באופן הדרגתי עד 2015. הטבת המס תינתן ללא כל תנאי - כך חברות שמשקיעות לאו דווקא בהון פיזי, יוכלו ליהנות מההטבות</p>	<p>הקשחת התנאים</p> <p>המפעלים יצטרכו לבצע יצוא בהיקף של 25% מכלל המחזור. מי שלא יציג יצוא שכזה, לא יהיה זכאי להטבות מס באותה שנה. שינוי זה יהווה מכשול לחברות שצומחות אמנם בחו"ל אך עדיין לא בהיקף הנדרש</p>	<p>כפל מסלולים בפריפריה</p> <p>חברות הנמצאות באזור פיתוח א' יוכלו לתבוע מענקי השקעה גם למי שיהנה משיעורי מס מופחתים. אולם היקף הבקשות צפוי לגדול, מבלי שילווח בגידול משמעותי בתקציב מרכז ההשקעות. כך, היקף המענקים לכל חברה צפוי לקטון והקריטריונים יוקשחו</p>	<p>קבלת הטבת מס מיידית</p> <p>חברות יוכלו לחלק את רווחיהן כדיבידנד לבעלי המניות ללא כל הגבלה או סנקציה. צעד זה עשוי לעודד חלק מהחברות לנקוט מדיניות חלוקת דיבידנד יותר אגרסיבית, ובעלי המניות יזכו לשיעור מס מופחת על הדיבידנד עצמו (כפי שהיה בעבר) בשיעור של 15%</p>	<p>החוק החדש</p>

מי ירוויח ומי יפסיד מהתיקונים

המפסידים

1 חברות שעוסקות בכרייה, בהפקת נפט ובגז

חברת כימיקלים לישראל עמדה על רגליה האחוריות כדי למנוע את השינוי בחוק, אך ללא הצלחה. הסיבה להחלטתן מהחוק היא כי לדעת האוצר חברות כאלה אינן יכולות להעביר את פעילותן לחו"ל, מכיוון שהומרי הגלם נמצאים בארץ ולמר עשה אין צורך אמיתי לתמרץ אותן.

איך להקטין את ההפסד: "מבלי להתייחס באופן ספציפי לחברה כזו או אחרת, החוק החדש מדבר על החרגת פעילות הכרייה או על הפקת הנפט הגז בלבד, ולפיכך פעילויות אחרות שיעשו על חומרי הגלם בישראל כגון עיבוד החומר, כן ייזכו בהטבות המס", מרגיש רוח ועוזר ארו בוקאי מאשכול המסים של BDO וזו האפט בוקאי. "לכן ההמלצה היא לבחון אילו חלקים מהפעילות כו"ל לים מרכיבי ייצור. כמו כן, ברור כי על החברות יהיה לבצע תחשיבים או בדיקות כלכליות בנוגע לרווח הנובע מכל אחת מהפעילויות".

2 חברות שלא יעמדו בשיעור היצוא

עקב הקשחת תנאי היצוא צפוי כי יהיו יותר חברות שלא יעמדו בתנאי היצוא. הנושא רלבנטי בעיקר לחברות מהתעשייה המסורתית שאינן מייצאות בשיעור רים גבוהים.

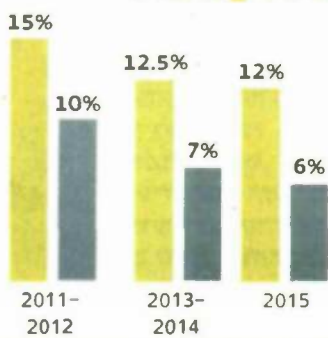
איך להקטין את ההפסד: "על חברות אלה לנסות להגביר את מאמצי היצוא, ובמקרים מסוימים יש לשקול את האפשרות לפצל את פעילות המפעל לכמה מפעלים נפרדים (מכחינה מיסויית), ואז תנאי היצוא ייבחן בנפרד בנוגע לכל פעילות ופעילות", אומר בוקאי. בדיקה זו רלבנטית במיוחד במצב שבו המפעל בכללותו לא עומד בתנאי היצוא, אך מגי

זרי פעילות נפרדים בו כן עומדים בתנאי זה, ולכן לכאורה ניתן יהיה לתבוע הטבות מס על הפעילות שעומדת בתנאי זה. כך, למשל, ניתן לתת דוגמה למפעל בעל שני מגזרי פעילות: האחד ייצור נע"ל ליים והשני ייצור מדים – כאשר במגזר זה היצוא עומד על יותר מ-25%. במקרה כזה בחינת תנאי היצוא על הכנסות המפעל אולי לא תאפשר לו לעמוד בתנאי היצוא, אך בחינה רק לגבי מגזר ייצור המדים תאפשר לו לעמוד בתנאים ולתבוע שיעורי מס מופחתים על הכנסות מגזר המדים. עם זאת, רוח נדב גיל, די

ההפחתה המדורגת

בשיעורי המס למפעלים, לפי התיקון

בריפריה ■ שאר האזורים ■

רקטור ומנהל מחלקת תמריצים בפירמת ראיית החשבון והייעוץ Deloitte בריטמן אלמגור וזר, מסייג: "עניין זה אפשרי אך ורק אם רשויות המס לא ידאו בפעילויות המפוצלות פעילות של 'חברות קשורות' (לפי החוק), שהרי אז אין כל משמעות לפיצול שכזו".

המרוויחים

1 חברה שנמנעו לבקש הטבת מס בשל מורכבות התנאים

בשל המורכבות והסיבוך שאפיינו את

החוק הישן, חברות רבות שנבעלותן מפעלים תעשייתיים לא פנו בבקשה לקבל הטבת מס, גם אם זו הגיעה להן. אולם עתה, אותן חברות יוכלו ליהנות משעורי המס הנמוכים מבלי שיצטרכו לעשות כל מאמץ הכרוך בכך, הן מבחינת השקעה בציוד ומכונות והן בפנייה מיוחדת לרשויות המס.

המלצה להגדלת הרווח: "מומלץ כי חברות בעלות מפעלים יברקו באמצעות אנשי מקצוע האם החברה שלהם יכולה לענות על הגדרה של מפעל תעשייתי. בחלק מהמקרים שבהם יש ספק בדבר 'תעשייתיות המפעל', ייתכן שההמלצה תהיה ליצור הפרדה משפטית בין פעילות מסוימות שברור שהן תעשייתיות לבין פעילויות אחרות שספק אם הן כאלה", אומר בוקאי.

2 מפעלים תעשייתיים שמייצאים לחו"ל

כל מפעל תעשייתי שמייצא לחו"ל ועומד בתנאי היצוא יוכל ליהנות משיעור מס נמוכים יותר באופן משמעותי. המלצה להגדלת הרווח: מומלץ להעריך מחדש את היצוא ואת השיעור, ובהתאם לק מהמקרים לבחון כדאיות יצוא לחו"ל והגדלת מאמצי השיעור. נוסף על כך, יש לשקול לשמש כיצואן עקיף הנחשב בתנאים מסוימים כיצואן לצורכי החוק.

3 מפעלים תעשייתיים בריפריה

לפי החוק המוצע שיעורי המס בבריפריה למפעלים תעשייתיים יהיו נמוכים בחצי משיעורי המס במרכז. המלצה להגדלת רווח: "במקרים מסוימים יש לשקול העתקת מפעלים לבריפריה בשל שיעורי המס המופחתים. נוסף על כך, מימוש זכות זו לא ימנע מאותם מפעלים להגיש במקביל בקשה לקבלת מענקי השקעה", אומר בוקאי.